

- Hebu turejee tena katika vita vya mwisho vya enzi yetu, Vita vya Har–Magedoni, au kama Biblia inavyoviita, vita vya siku kuu ya Mungu.
 - Kama vita vingi, vita vya Har–Magedoni si vita vinavyotokea kwa wakati mmoja
 - Badala yake, ni mfululizo wa matukio yanayotokea kwa siku na wiki
 - Vita vinahitimisha Dhiki ya miaka saba, na katikati ya vita, Yesu anarudi kukomesha utawala wa Mpinga Kristo
 - Lakini hata kurudi kwa Bwana si tukio la muda mmoja tu kama inavyoonekana kwa mara ya kwanza katika sura ya 19 ya Ufunuo.
 - Ufunuo 19 inatoa muhtasari wa kurudi Kwake, lakini inaacha maelezo mengi, kwa sababu maelezo hayo tayari yametolewa katika vitabu vya awali.
 - Kwa hiyo kama tulivyofanya wiki iliyopita, tutatumia muda mwingi nje ya kitabu cha Ufunuo kujaza maelezo hayo
 - Wiki iliyopita tulisoma [Ufunuo 19:10](#) ambayo ilielezea matukio Mbinguni kabla ya kuja kwa Bwana.
 - Wakati huo hatua za mwanzo za vita zinazidi kupamba moto kutokana na hukumu ya kitasa cha saba.
 - Kama nilivyosema masomo mawili yaliyopita, hukumu za mwisho za vitasa zilianzisha mlolongo wa matukio kama vile domino zinazoanguka
 - Mlolongo huo wa matukio huanzisha vita na kuvisogeza katika hatua zake tano hadi mwisho utakapokuja.
- Hadi sasa, tumesoma Hatua ya I, II na III ya vita, kwa hiyo hebu tufupishe kile tulichojifunza
 - Hukumu ya kitasa cha sita ilikausha mto Frati ili Mungu aweze kumshawishi Mpinga Kristo na majeshi yake waondoke Babeli
 - Wanasafiri kuelekea magharibi hadi Israeli na kuweka kambi katika bonde la Yezreeli wakijiandaa kuelekea kusini ili kuivamia Yerusalemu.
 - Harakati hii pia ni hatua ya kwanza ya vita vya Har-Magedoni
 - Mpinga Kristo anatumaini kuwaangamiza Wayahudi waliobaki huko Yerusalemu na Petra ambao wanaendelea kupinga utawala wake.
 - Wakiwa wamekusanyika katika Bonde la Yezreeli, Hatua ya Pili ya vita inaanza huko Babeli
 - Wawili kati ya wafalme saba chini ya utawala wa Mpinga Kristo wanamwasi na kuvamia mji wake mkuu Babeli
 - Na baada ya kuvamia, Bwana analeta hukumu ya mwisho ya vitasa dhidi ya mji, akiufanya majivu na kuwaangamiza wavamizi.
 - Kwa kuwa mji pendwa wa Mpinga Kristo umekuwa magofu, sasa hana chaguo lingine isipokuwa kusonga mbele katika kushambulia Yerusalemu kama Mungu anavyokusudia.
 - Hii inapelekea hatua ya tatu ya vita ambapo Mpinga Kristo anasogeza majeshi yake kuelekea kusini kupitia mabonde ya kati na kuingia katika vilima vya Shefela.
 - Hatimaye wanafika mahali kati ya Bahari Kuu na Mlima Mtakatifu, kama Zakaria alivyotuambia.
 - Kisha kutoka hapo, wanasonga mbele kuelekea mashariki hadi Yerusalemu hatimaye wakilizunguka jiji na kulizingira.

- Kwa sababu Dhiki Kuu imepunguza jamii hadi kiwango cha chini cha teknolojia, vita vinarejea katika mtindo wa zama za kati.
- Zekaria na manabii wengine wa Agano la Kale walituambia kwamba Mpinga Kristo hutumia njia za kuzingira, farasi, panga, na kadhalika.
- Na kwa sababu hiyo hiyo Wayahudi huko Yerusalemu wanalindwa kwa sehemu kubwa na kuta za mji.
- Na wakati wa kuzingirwa, Bwana analilinda jiji kwa njia isiyo ya kawaida, ikiwa ni pamoja na kuwalinda wale waliopiga kambi nje ya kuta.
 - Wakazi wa jiji wanatambua kwamba Bwana anafanya kazi wakati huo kuwalinda kutokana na Mpinga Kristo na wanafurahi
 - Hatimaye itawafanya wamgeukie Bwana kwa toba ambayo tutajifunza hivi karibuni.
- Wakati huo huo, Mpinga Kristo anafungua upande wa pili wa vita hivi kwa kutuma vikosi vyake vilivyobaki huko Babeli kuelekea Petra ili kuzingira Wayahudi walioko huko.
 - Petra au Botzrah ni mahali ambapo Bwana ameandaa ili kuwaweka salama mabaki ya Israeli wakati wa miaka 3.5 ya mwisho ya Dhiki Kuu.
 - Mwanzoni Shetani alijaribu kuwaangamiza mabaki hawa wakati wa kukimbia kwao kwenda Petra, lakini Bwana aliwalinda kama alivyofanya wakati wa Kutoka Misri.
 - Na sasa Shetani anajaribu tena kwa kumwongoza Mpinga Kristo kutumia jeshi lake kushambulia
- Usiku wa leo tunaendelea mbele kwenye pande zote mbili za vita, tukianza na Bwana kushuka kutoka Mbinguni kuja duniani ili kujihusisha moja kwa moja na matukio haya.
 - Na ili kuanza uchunguzi huo, kwanza tunahitaji kukumbuka kusudi la Dhiki yenyewe
 - Danieli alitupa sababu sita kwa nini taifa la Israeli lazima livumilie Enzi ya Mataifa, ikiwa ni pamoja na Dhiki ya miaka saba

[DAN. 9:24](#) Muda wa majuma sabini umeamriwa juu ya watu wako, na juu ya mji wako mtakatifu, ili kukomesha makosa, na kumaliza dhambi, na kufanya upatanisho kwa ajili ya uovu, na kuleta haki ya milele, na kutia mhuri maono na unabii, na kumtia mafuta yeye aliye mtakatifu.

- Malaika alimwambia Danieli kwamba kipindi hiki cha historia kingetimiza mambo sita kwa Israeli
- Miongoni mwa mambo mengine, inakomesha dhambi katika Israeli na kuleta haki ya milele
- Kwa ufupi, inaleta imani ya kuokoa kwa Israeli wote na kuwafanya wamrudie Bwana
 - Na Bwana anatimiza hili kwa kuliweka taifa katika hali ngumu sana baada ya miaka saba ya majaribu makali
 - Na katika hali yao ya kushuka moyo Bwana anaanza kujionyesha kwao na wanaanza kumfurahia kama Zekaria alivyotuambia.
- Akizungumzia kuzingirwa kwa Yerusalemu na Mpinga Kristo, nabii aliandika

[ZEKARIA 13:8](#) Hata itakuwa, ya kwamba katika nchi yote mafungu mawili

yatakatiliwa mbali, nao watakufa, asema BWANA; lakini fungu la tatu litabaki humo.

[ZEKARIA 13:9](#) Nami nitalileta fungu lile la tatu na kulipitisha kati ya moto, nami nitawasafisha kama fedha isafishwavyo, nami nitawajaribu kama dhahabu ijaribiwavyo; wataliitia jina langu, nami nitawasikia; mimi nitasema, Watu hawa ndio wangu; nao watasema, BWANA ndiye Mungu wangu.

- Mapema katika somo hili tulijifunza kwamba kipindi cha Dhiki kilihitajika kwa Israeli kwa sababu ya makubaliano ambayo Mungu alifanya nao katika Agano la Musa.
 - Katika Agano la Kale, Bwana aliwaonya Waisraeli kwamba kama taifa halingetii (halingeshika) sheria yake kizazi baada ya kizazi (yaani kwa vizazi vyote) kikamilifu, wangepata matokeo mabaya.
 - Matokeo ya kushindwa kushika sheria kikamilifu yangukuwa makubwa na Bwana aliwaonya mapema.
 - Musa aliwaambia maneno haya kizazi cha Waisraeli kilichokubali na kuingia katika agano hili.

[KUM. 29:14](#) Wala sifanyi na ninyi peke yenu agano hili na kiapo hiki;
[KUM. 29:15](#) ila na yeye aliyesimama hapa nasi hivi leo mbele ya BWANA, Mungu wetu, na yeye naye asiyekuwapo pamoja nasi leo;
[KUM. 29:16](#) (kwani mwajua mlivyoketi nchi ya Misri, na tulivyo kuja katikati ya mataifa hayo mliyopita katikati yao;
[KUMBUKUMBU LA TORATI 29:17](#) nanyi mliona machukizo yao, na sanamu zao, miti na mawe, fedha na dhahabu, zilizokuwako kwao;)
[KUM. 29:18](#) asiwe mtu katikati yenu, mume wala mke, wala jamaa, wala kabila, ageukaye moyo wake leo amwache BWANA, Mungu wetu, kwenda kuitumikia miungu ya mataifa hayo; lisiwe katikati yenu shina lizaalo uchungu na pakanga.

- Israeli walipoingia katika agano muda mfupi kabla ya kuingia katika Nchi ya Ahadi, Musa aliwaonya Israeli
 - Musa alisema agano hili lilikuwa mpango wa kitaifa ambao haukuwafunga Wayahudi tu jangwani bali pia wazao wao
 - Kwa hiyo mahitaji ya agano na matokeo ya kushindwa yanatumika kwa kila mtu kwa kiwango sawa
- Agano hili la Musa liliweka kiwango cha uhusiano wa Mungu na watu wake ambacho kipo hadi leo.
 - Kadiri mtu anavyokwenda, ndivyo taifa linavyokwenda na kadiri taifa linavyokwenda, ndivyo mtu binafsi anavyokwenda
 - Hadi agano litakapotimizwa, taifa litaendelea kushikilia masharti yake
 - Myahudi mmoja mmoja huwekwa huru kutoka chini ya Sheria anapoweka imani yake katika Yesu Kristo, kwa sababu Kristo aliitimiza Sheria hiyo kikamilifu kwa niaba yake.

[WARUMI 7:4](#) Kadhalika, ndugu zangu, ninyi pia mmeifia torati, kwa njia ya mwili wa Kristo, mpate kuwa mali ya mwingine, yeye aliyefufuka katika wafu, kusudi tumzalie Mungu matunda.

[WARUMI 7:5](#) Kwa maana tulipokuwa katika hali ya mwili, tamaa za dhambi, zilizokuwako kwa sababu ya torati, zilitenda kazi katika viungo vyetu hata mkaizalia mauti mazao.

[WARUMI 7:6](#) Bali sasa tumefunguliwa katika torati, tumeifia hali ile iliyotupinga, ili sisi tupate kutumika katika hali mpya ya roho, si katika hali ya zamani, ya andiko.

- Lakini mbali na mabaki wanaomwamini Yesu, taifa lote la Israeli linabaki limefungwa kwa amri na adhabu za Sheria.
 - Katika Kumbukumbu la Torati 29, Bwana anaendelea kusema kwamba Israeli watakaposhindwa kulishika agano hilo—jambo ambalo lilikuwa haliepukiki—laana za agano zitawajia.
 - Laana hizo zingekuwa njia ya kuvifanya vizazi vijavyo vya Israeli kutambua chanzo cha tatizo lao.

[KUMBUKUMBU LA TORATI 29:22](#) Na kizazi cha baadaye, wanenu watakaoinuka baada yenu, na mgeni atakayekuja kutoka nchi ya mbali, watasema, watakapoyaona mapigo ya nchi ile, na magonjwa aliyoitia BWANA;

[KUM. 29:23](#) ya kuwa nchi yake nzima ni kibiriti, na chumvi, na kuteketea, haipandwi, wala haizai, wala nyasi hazimeji humo, kama mapinduko ya Sodoma na Gomora, Adma na Seboimu, aliyoipindua BWANA kwa ghadhabu yake na hasira zake;

[KUM. 29:24](#) mataifa yote watasema, Mbona BWANA ameifanyia hivi nchi hii? Ni nini maana yake joto la hasira hizi kubwa?

[KUM. 29:25](#) Ndipo watakposema watu, Ni kwa kuwa waliacha agano la BWANA, Mungu wa baba zao, alilofanya nao hapo alipowatoa katika nchi ya Misri;

- Angalia hukumu zinazoelezwa hapa hazijawahi kupatikana katika Israeli, hata leo.
- Ni maelezo ya uharibifu unaokuja wakati wa siku ya Bwana, miaka saba ya Dhiki
- Ingawa laana zinazotokana na kushindwa kulishika Agano la Kale zitakuwa kali, ni ushahidi wa neema ya Mungu kwa sababu ya jinsi zinavyoongoza hatimaye kwenye mema.
 - Kwanza, kama tulivyoona mapema katika mafundisho haya, wakati wa hukumu ya Israeli chini ya Agano la Kale ulitoa fursa kwa watu wa Mataifa kupokea baraka na kuijua neema ya Mungu.
 - Kipindi cha Enzi ya Kanisa kinawezekana kwa sababu Bwana anawatenga watu wake kwa muda ili kutupatia wokovu.
 - Kama Paulo alivyosema

[WARUMI 11:7](#) Imekuwaje basi? Kitu kile ambacho Israeli alikuwa akikitafuta hakukipata; lakini wale waliochaguliwa walikipata, na wengine walitiwa ugumu.

[WARUMI 11:11](#) Basi nasema, Je! Wamejikwaa hata waanguke kabisa? La hash! Lakini kwa kosa lao wokovu umewafikia Mataifa, ili wao wenyewe watiwe wivu.

- Pili, Bwana atatumia kipindi cha hukumu ya Israeli kulirudisha taifa hilo kwake kama Danieli na Zekaria walivyoonyesha.
 - Katika mateso na majaribu yao, taifa hilo litamlilia Bwana, naye atawasikia.
 - Yesu alisema kwamba jambo hili lazima litokee kabla hajawa tayari kurudi kwa watu wake na kuwapa Ufalme.

[LUKA 13:34](#) Ee Yerusalemu, Yerusalemu, uwauaye manabii na kuwapiga kwa mawe waliotumwa kwako, mara ngapi nimetaka kuwakusanya watoto wako kama vile kuku awakusanyavyo vifaranga wake chini ya mbawa zake, wala hamkutaka.

[LUKA 13:35](#) Angalieni, mmeachiwa nyumba yenu! Nami nawaambia, Hamtaniona tena kamwe, hadi mtakaposema, Amebarikiwa ajaye kwa jina la Bwana.

- Yesu aliweka masharti ya Kuja Kwake Mara ya Pili kwa watu Wake...lazima wamwite kama Masihi wao
 - Watakapomwita, ndipo atawarudia kama alivyoahidi.
 - Kipindi cha Dhiki kitaunda mazingira ambayo taifa la Israeli litapitia mabadiliko hayo ya moyo
- Na hata kabla Bwana hajaja kwa Israeli mara ya kwanza, Agano la Kale lenyewe lilitabiri kwamba Israeli ingepitia hukumu ikifuatiwa na toba.

[MAMBO YA WALAWI 26:40](#) Nao wataukiri uovu wao, na uovu wa baba zao, katika maasi yao waliyoasi juu yangu, tena kwa kuwa wameendelea kunifanyia kinyume,

[MAMBO YA WALAWI 26:41](#) mimi nami nimewaendea kinyume, na kuwatia katika nchi ya adui zao; lakini hapo, kama mioyo yao isiyokuwa tohara ikinyenyekea, nao wakubali adhabu ya uovu wao;

[MAMBO YA WALAWI 26:42](#) ndipo nitakapokumbuka agano langu pamoja na Yakobo, tena agano langu na Isaka, tena agano langu na Abrahamu nitalikumbuka; nami nitaikumbuka nchi hiyo.

- Kitabu cha Walawi kinasema kwamba baada ya Israeli kupitia laana zilizowekwa na Agano la Kale wakati wa kipindi cha Dhiki Kuu, taifa hilo litapata mabadiliko ya moyo.

- Na katika Sheria yao, Mungu aliweka utaratibu kwa ajili ya neema yake...niliita mwanya
 - Kizuizi katika [Mambo ya Walawi 26:40-42](#) kinawapa Israeli njia ya kuepuka adhabu za Agano la Kale kwa msingi wa imani pekee.
 - Kwanza, kila Myahudi lazima akiri dhambi zake mwenyewe na hitaji lake la Mwokozi, kama vile mtu yeyote anayemwamini Yesu.
 - Toba hiyo inatosha kwa mtu huyo mmoja mmoja kuokolewa, lakini bado kuna suala la uokoaji wa taifa lote.
- Na Agano la Kale linahitaji kwamba taifa zima liungame pamoja, bila ubaguzi
 - Israeli lazima ifanye ungamo la kitaifa la toba ambalo Mambo ya Walawi huliita ungamo la dhambi za mababu zao
 - Hasa, kizazi hiki kijacho cha Israeli lazima kikiri kwamba mababu zao walikuwa wamekosea walipomsulubisha Yesu
 - Hivyo, ungamo la kibinafsi linatosha kwa wokovu wa mtu mmoja mmoja, lakini ungamo la kitaifa linahitajika kwa wokovu wa taifa kwa ujumla.
- Na taifa linapofanya ungamo hilo la kitaifa la imani katika Yesu, Bwana alisema atakumbuka ahadi Zake katika Agano la Ibrahimu.
 - Bwana anaposema kwamba anakumbuka jambo fulani, ni njia ya kusema huu ndio wakati ambapo ahadi yake inatimia
 - Kwa hiyo ahadi alizompa Ibrahimu zititimizwa wakati Israeli itakapofanya ungamo hilo la kitaifa.
- Biblia inasema kwamba Israeli yote itafanya ungamo hili mwishoni mwa Dhiki wakati jiji la Israeli litakapozingirwa na watu wakiwa na hofu.
 - Paulo anasema hivi katika Warumi

[WARUMI 11:25](#) Kwa maana, ndugu zangu, sipendi msijue siri hii, ili msijione kuwa wenye akili; ya kwamba kwa sehemu ugumu umewapata Israeli, mpaka utimilifu wa Mataifa uwasili.

[WARUMI 11:26](#) Hivyo Israeli wote wataokoka; kama ilivyoandikwa, Mwokozi atakuja kutoka Sayuni; Atamtenga Yakobo na maasia yake.

[WARUMI 11:27](#) Na hili ndilo agano langu nao, Nitakapowaondolea dhambi zao.

- Tazama, Paulo anasema kwamba Israeli wote—yaani taifa lote la Wayahudi walio hai duniani wakati huo—wataokolewa katika siku ya baadaye
 - Wakati huo utatokea wakati mkombozi, Yesu, atakapokuja kutoka Sayuni
 - Sayuni iliyotajwa katika mstari wa 26 ni Sayuni ya mbinguni, ikirejelea kuja mara ya pili kwa Kristo.
 - Kwa hiyo Kuja kwa Yesu Mara ya Pili kutahusishwa na Mungu kuondoa uovu wote kutoka kwa watu wake Israeli
- Kama vile Danieli alivyotambia katika Sura ya 9... enzi ya Mataifa ingesababisha kuondolewa kwa

dhambi ya Israeli na kuanzishwa kwa haki.

- Na kwa sasa, kila Myahudi aliye hai duniani ataokolewa, kwa sababu kila Myahudi aliye hai atakuwa sehemu ya ungamo hili la kitaifa.
- Kumbuka kwamba chini ya Agano la Kale, hali ya mtu mmoja huathiri taifa, na hali ya taifa huathiri mtu mmoja.
- Ndiyo maana Yesu alitoa ahadi hii kwa Israeli:

[MATHAYO 24:13](#) Lakini mwenye kuvumilia hata mwisho, ndiye atakayeokoka.

[MATHAYO 24:14](#) Tena Habari Njema ya ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote, kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja.

- Mwishoni mwa Dhiki, taifa la Israeli litakuwa chini ya shinikizo kubwa huko Yerusalemu, kiasi kwamba watamrudia Bwana.
 - Na katika hatua fulani katika vita hivyo, Wayahudi wasioamini huko Yerusalemu wote wanasukumwa kumkiri Yesu
 - Hilo ndilo tunalolisubiri katika somo letu la vita vya Har-Magedoni
- Yesu yuko mbinguni pamoja na Bibi-Arusi Wake, akiwa amejitayarisha kurudi nyumbani Kwake.
 - Babeli imetoweka, sehemu iliyobaki ya dunia imeharibika, chakula na maji vinaisha na Mpinga Kristo amejipanga kuzunguka jiji.
 - Wayahudi waaminio huko Petra wako hai na wazima, wamelindwa na Bwana na wanasubiri kurudi kwake
 - Na Wayahudi wasioamini huko Yerusalemu wanamwomba Mungu kwa bidii ili awaokoe huko Mpinga Kristo akishambulia
 - Wakati huo huo, kilichobaki ni kwa Wayahudi wote wasioamini katika mji huo kutii matakwa ya Bwana ya kumtangaza Yeye kuwa Masihi.
 - Watakaposema, Amebarikiwa Yeye ajaye kwa jina la Bwana, Yesu atawasikia na kurudi kuwaokoa wote.
 - Israeli yote itaokolewa na Dhiki itaisha, kwa sababu itakuwa imetimiza kusudi lake kuu la kuwaleta Israeli kwenye imani.
- Lakini Israeli inaelekeaje hatua hiyo ya mwisho...Israeli inafikiaje hatua ambapo kila Myahudi kwa wakati mmoja anafikia imani?

[LUKA 18:27](#) Akasema, Yasiyowezezana kwa wanadamu yawezekana kwa Mungu.

- Hili linaweza kuonekana kuwa haliwezekani, lakini ikiwa ni hivyo ni kwa sababu tu tunaona wokovu kama uamuzi wa kibinadamu
- Na kama wokovu ungekuwa suala la uamuzi wa kibinafsi tu, kweli isingewezekana, lakini mambo yote yanawezekana kwa Mungu

- Hivyo sasa ni wakati wa kurudi katika matukio ya vita, tukianza na vita kwenye eneo la mbele la Yerusalemu.
 - Mpinga Kristo ameuteka mji na Zekaria anatuambia jinsi kuzingirwa huko kunavyosababisha kutimia kwa kile kilichotajwa katika Walawi 26
 - Wakati mji wote unapokiri imani yao katika Yesu

[ZEKARIA 14:1](#) Tazama, siku ya BWANA inakuja, ambayo mali mliyonyang'anywa itagawanywa kati yenu.

[ZEKARIA 14:2](#) Kwa maana nitawakusanya mataifa yote walete vita juu ya Yerusalemu; na huo mji utapigwa, nazo nyumba zitatekwa, nao wanawake watatendwa jeuri; na nusu ya watu wa mji watatoka kwenda utumwani; ila mabaki ya watu wa mji hawatakatiliwa mbali.

- Zekaria anasema siku inakuja kwa Israeli ambapo mambo yatabadilika
 - Badala ya Israeli kuwa waliokandamizwa na kushindwa, watakuwa washindi
 - Kwa maneno mengine, Enzi ya Mataifa itaisha na Enzi ya Ufalme wa Kimasihi itakuja
 - Na zamu hiyo inaanza na mataifa yote ya dunia kukusanyika dhidi ya Yerusalemu kupigana na mji huo
 - Hili halijawahi kutokea hapo awali...kwa hivyo huu ni unabii ambao haujatimizwa
 - Lakini kiongozi wa ulimwengu mzima anaposhambulia Yerusalemu, basi tunaweza kusema kweli kwamba ulimwengu mzima umekuja dhidi ya mji huo.
 - Kwa hiyo Zekaria anaelezea shambulio la Mpinga Kristo katika Hatua ya Tatu ya vita vya Har-Magedoni
 - Na anaendelea kuripotiti kwamba vita hivyo vitasababisha kuta za jiji kuvunjwa na sehemu ya jiji kutekwa.
 - Nusu ya jiji watahamishwa na wanawake jijini watanyanyaswa kingono kama ambavyo mara nyingi hutokea wakati wa vita.
 - Lakini Mungu ataingilia kati ili kuzuia mji wote usishambuliwe na Mpinga Kristo
 - Bwana ameruhusu majeshi ya Mpinga Kristo kupata ushindi huu wa sehemu ili kuweka mji ulilobaki chini ya shinikizo zaidi
 - Mapema katika Zekaria 12, nabii anaelezea kusudi la Bwana

[ZEKARIA 12:2](#) Angalia, mimi nitafanya Yerusalemu kuwa kikombe cha kuyumbayumba kwa watu wa kabila zote, wazungukao pande zote; tena kitakuwa juu ya Yuda pia wakati wa kuhusuriwa Yerusalemu.

[ZEKARIA 12:3](#) Tena itakuwa siku hiyo, nitafanya Yerusalemu kuwa jiwe la kuwalemea watu wa kabila zote; wote watakojitwika jiwe hilo watapata majeraha mengi; na mataifa yote ya dunia watakusanyika pamoja juu yake.

- Bwana amemwekea Mpinga Kristo mtego kwa kumleta ili auzingire mji huo na kwa kumruhusu apate mafanikio kwa kiwango fulani katika hatua za mwanzo za mashambulizi yake.
 - Tulijifunza kifungu hiki wiki iliyopita, na tukajifunza kwamba athari ya mwisho ya kuzingirwa itakuwa kushindwa kwa Mpinga Kristo.
 - Lakini pia tulijifunza kwamba mji ungeogopa kushindwa, na sasa tunajua ni kwa nini
 - Mpinga Kristo atafanikiwa kuteka nusu ya mji na kusababisha wengi kufa na mbaya zaidi
 - Lakini kama Zekaria 12 alivyotuaambia wiki iliyopita, ushindi huu wa sehemu wa Mpinga Kristo ni maandalizi tu ya kushindwa kwake kabisa.

[ZEKARIA 12:8](#) Katika siku hiyo BWANA atawalinda wenyeji wa Yerusalemu; na yeye aliye dhaifu miongoni mwao atakuwa kama Daudi siku hiyo; nayo nyumba ya Daudi itakuwa kama Mungu, kama malaika wa BWANA mbele yao.

[ZEKARIA 12:9](#) Hata itakuwa siku hiyo, ya kwamba nitayaangamiza mataifa yote yatakayokuja kupigana na Yerusalemu.

- Siku hiyo, Bwana ataanza kuyaangamiza mataifa yote yaliyokuja kuushambulia mji huo.
- Na mabadiliko hayo yataanza kwa kutenda kwa Roho wa Mungu.

[ZEKARIA 12:10](#) Nami nitawamwagia watu wa nyumba ya Daudi, na wenyeji wa Yerusalemu, roho ya neema na kuomba; nao watamtazama yeye ambaye walimdunga; nao watamwombolezea, kama vile mtu amwombolezeavyo mwanawe wa pekee; nao wataona uchungu kwa ajili yake, kama vile mtu aonavyo uchungu kwa ajili ya mzaliwa wake wa kwanza.

- Kama ilivyo kwa kila kazi ya wokovu, Bwana ndiye wa kwanza kuchukua hatua wakati saa 11 taifa linaonekana kuwa karibu kuangamia, Bwana hutuma Roho Wake
 - Anamimina Roho Wake juu ya makundi mawili yanayohusiana: nyumba ya Daudi na wakazi wa Yerusalemu
 - Nyumba ya Daudi inarejelea tabaka la watawala wa taifa la Israeli
 - Wakazi wa Yerusalemu inarejelea hasa idadi ya Wayahudi ambao bado wako hai katika jiji hilo
 - Kumbuka, wengi wamechukuliwa lakini sehemu ya jiji imesalia, na ni kundi hili lililobaki ambalo bado liko hai mjini.
 - Na kundi hili, kama matokeo ya kumiminwa kwa Roho, linaanza kufanya ungamo la kitaifa la imani
 - Wanamtazama Yesu, Yule ambaye Israeli walimchoma katika milenia zilizopita, na wanamwombolezea
 - Wanaomboleza kwa ajili ya Yesu kama mtu anayeomboleza kwa ajili ya mwana wa pekee aliyekufa, jambo ambalo pia ni rejea ya hila kwa Mwana wa Mungu.

- Kwa hiyo Wayahudi waliobaki ambao wamezuiliwa mjini hupokea kipawa cha imani wakati Roho anapowashukia wote
 - Na athari ya kuwasili kwa Roho ni kutambua papo hapo kwamba Yesu ndiye Masihi
 - Isipokuwa kwamba hii haionekani kama habari njema kwa Wayahudi hawa, kwa sababu Roho pia anafunua kwamba Israeli ilimua Masihi wake
 - Zekaria anasema wanaomboleza sana kwa ajili ya Yesu, na maombolezo haya ni ishara kwamba wamemwamini
- Lakini imani yao haitaleti furaha kwa sababu wanadhani wamepoteza nafasi yao ya kumpokea Yeye.
 - Masihi wao alikuja kwa ajili yao mara moja hapo awali, lakini walimua wanatambua
 - Kwa hiyo sasa katika wakati wao mkubwa wa uhitaji, wanadhani ni kuchelewa sana kumtarajia Yeye kuwaokoa
- Lakini kumbuka yale ambayo sura ya 26 ya kitabu cha Walawi ililiambia taifa...

[MAMBO YA WALAWI 26:42](#) ndipo nitakapokumbuka agano langu pamoja na Yakobo, tena agano langu na Isaka, tena agano langu na Abrahamu nitalikumbuka; nami nitaikumbuka nchi hiyo.

- Jibu la Bwana kwa Israeli linategemea agano lake na Ibrahimu, si Agano la Kale lililofanywa na Musa
 - Na kwa nini halitegemei Agano la Kale? Kwa sababu wakati taifa linapomkiri Kristo, haliko tena chini ya agano hilo.
 - Wametoka chini ya Sheria, na Sheria ya Musa haitumiki tena
- Kwa hiyo Bwana anatenda kwa msingi wa neema pekee ili kutimiza ahadi zisizo na masharti alizowapa wazao wa Ibrahimu.
 - Bwana anawaleta watu Wake wote katika imani katikati ya kipindi hiki cha taabu na mgogoro, kila mmoja wao bila ubaguzi, na nabii Zekaria anaweka jambo hilo wazi kabisa.

[ZEKARIA 12:11](#) Siku hiyo kutakuwa na maombolezo makuu huko Yerusalemu, kama maombolezo ya Hadadrimoni katika bonde la Megido.

[ZEKARIA 12:12](#) Nayo nchi itaomboleza, kila jamaa peke yake; jamaa ya nyumba ya Daudi peke yao, na wake zao peke yao; jamaa ya nyumba ya Nathani peke yao, na wake zao peke yao;

[ZEK. 12:13](#) jamaa ya nyumba ya Lawi peke yao, na wake zao peke yao; jamaa ya nyumba ya Shimei peke yao, na wake zao peke yao.

[ZEK. 12:14](#) Jamaa zote zilizosalia, kila jamaa peke yake, na wake zao peke yao.

- Zekaria anaweka wazi kwamba athari ya Roho kwa Israeli ni ya wote bila ubaguzi
 - Familia zote zilizobaki mjini zitamwamini, na zaidi ya hayo, uamsho huu mkubwa wa kiroho utatokea wakati watu wakiwa katika hali ya kujitenga na wengine.

- Makundi manne ya Wayahudi yanatajwa kuwakilisha wigo mzima wa Wayahudi
- Daudi (darasa la watawala), Nathani (manabii), Lawi (makuhani), na Washimei (Wayahudi wa kawaida)
- Kwa maneno mengine, wakubwa kwa wadogo, waliosoma na wasiosoma, wenye hadhi na watu wa kawaida, wote watakuja kwenye imani ileile katika Yesu.
 - Jambo hili litatokea wakiwa peke yao pamoja na familia zao, jambo linaloonyesha kwamba huu hautakuwa uzoefu wa mkusanyiko au umati wa watu.
 - Wala si matokeo ya uinjilisti wa kawaida ambapo mtu mmoja anamwambia mwingine
 - Kila Myahudi mmoja mmoja na kwa wakati mmoja ameshawishika na Roho
- Kuna Zaburi nzuri inayoonyesha mawazo ya Wayahudi huko Yerusalemu wakati huu wanapoamini

[ZABURI 79:1](#) Ee Mungu, mataifa wameingia katika urithi wako, Wamelinajisi hekalu lako takatifu. Wamefanya Yerusalemu chungu chungu.

[ZABURI 79:2](#) Wameziacha maiti za watumishi wako Ziwe chakula cha ndege wa angani. Na miili ya watauwa wako Iwe chakula cha wanyama wa nchi.

[ZABURI 79:3](#) Wamemwaga damu yao kama maji Pande zote za Yerusalemu, Wala hapakuwa na mtu wa kuwazika.

[ZABURI 79:4](#) Tumekuwa lawama kwa jirani zetu, Mzaha na dhihaka kwao wanaotuzunguka.

[ZABURI 79:5](#) Ee BWANA, hadi lini? Utaona hasira milele? Wivu wako utawaka kama moto?

[ZABURI 79:6](#) Ukali wako uwamwagie mataifa wasiokujua, Na falme za hao wasioliitia jina lako.

[ZABURI 79:7](#) Kwa maana wamemla Yakobo, Na makao yake wameyabaribu.

[ZABURI 79:8](#) Usikumbuke juu yetu maovu ya baba zetu, Rehema zako zije kutulaki haraka, Kwa maana tumeteseka sana.

[ZABURI 79:9](#) Ee Mungu wa wokovu wetu, utusaidie, Kwa ajili ya utukufu wa jina lako. Utuokoe, utusamehe dhambi zetu, Kwa ajili ya jina lako.

[ZABURI 79:10](#) Kwa nini mataifa yaseme, Yuko wapi Mungu wao? Kisasi cha damu ya watumishi wako iliyomwagika Kijulike kati ya mataifa machoni petu.

Kisasi kwa ajili ya damu ya watumishi wako iliyomwagika.

[ZABURI 79:11](#) Kwa nini mataifa yaseme, Yuko wapi Mungu wao? Kisasi cha damu ya watumishi wako iliyomwagika Kijulike kati ya mataifa machoni petu.

[ZABURI 79:12](#) Uwalipe jirani zetu mara saba vifuani mwao Laumu zao walizokulaumu, Ee Bwana.

[ZABURI 79:13](#) Na sisi tulio watu wako, Na kondoo za malisho yako,

Tutakushukuru milele; Tutazisimulia sifa zako kizazi hadi kizazi.

- Zaburi ya 79 inarekodi sauti ya toba ya taifa katika wakati huo huku Mpinga Kristo akiendelea kushambulia jiji hilo
 - Na Zaburi inayofuata, Zaburi 80, inaendelea na wakati huo wa kukiri
 - Kilele cha ungamo hilo kinakuja mwishoni

[ZABURI 80:14](#) Ee Mungu wa majeshi, tunakusihi, urudi, Utazame toka juu uone, ujie mzabibu huu.

[ZABURI 80:15](#) Na mche ule ulioupanda Kwa mkono wako wa kulia; Na tawi lile ulilolifanya Kuwa imara kwa nafsi yako.

[ZABURI 80:16](#) Umechomwa moto; umekatwa; Kwa lawama ya uso wako wanapotea.

[ZABURI 80:17](#) Mkono wako na uwe juu yake Mtu aliye katika mkono wako wa kulia; Juu ya mwanadamu uliyeimarisha Kwa nafsi yako;

[ZABURI 80:18](#) Kisha hatutakuacha kwa kurudi nyuma; Utuhuishe nasi tutaliitia jina lako.

[ZABURI 80:19](#) Ee BWANA, Mungu wa majeshi, uturudishe, Uangaze uso wako nasi tutaokoka.

- Taifa linamwita Mwana ambaye Mungu amemia nguvu kwa ajili yake mwenyewe
 - Lakini wao wanasema kwamba chipukizi hilo (yaani Chipukizi la Yese) limechomwa kwa moto na kukatwa.
 - Kwa kufanya hivyo, wanatambua kwamba wamekataa tumaini lao pekee—Mwana wa Mungu.
- Lakini hata hivyo, wanaomba kwamba mkono wa Bwana uwe juu ya Mwana wa Mungu, ikimaanisha kwamba angerudishwa kwao tena.
 - Na wakati huu wanaahidi kutomwacha
 - Badala yake, ikiwa Bwana atauhuisha tena Israeli, wataliitia jina Lake, kama Yesu alivyowataka wafanye.
 - Nao wanafahamu kwamba jambo hilo likitokea, wataokolewa.
- Kwa hiyo, kilele cha ujio wa pili wa Yesu si kurejea Kwake pekee, bali ni toba ya Israeli na kilio chao cha kumwomba Yesu awaokoe kutoka katika mauti iliyo karibu na isiyoepukika.
 - Naye Hosea anatueleza kwa usahihi kabisa wakati ambapo mabadiliko hayo ya moyo yatatokea.

[HOS. 6:1](#) Njooi, tumrudie BWANA; maana yeye amerarua, na yeye atatuponya; yeye amepiga, na yeye atatufunga majeraha yetu.

[HOS. 6:2](#) Baada ya siku mbili atatufufua; siku ya tatu atatuinua, nasi tutaishi mbele zake.

[HOSEA 6:3](#) Nasi na tujue, naam, tukaendeleo kumjua BWANA; kutokea kwake ni yakini kama asubuhi; naye atatujia kama mvua, kama mvua

ya vuli iinyweshayo nchi.

- Hosea anasema kwamba Bwana atahuisha Israeli baada ya siku mbili, na siku ya tatu atawafufua
 - Katika muktadha huu, kufufuliwa haimaanishi kufufuliwa kimwili bali kufufuliwa kiroho
 - Wanaokolewa siku ya tatu ya kuzingirwa kwa mji na Mpinga Kristo
- Katika siku hizo mbili za kwanza, jiji linatekwa, nusu ya Wayahudi wanauawa na wanawake wananyanyaswa kingono kama Zekaria anavyosema
 - Hata hivyo, nusu iliyobaki ya wakazi wa mji inafaulu kustahimili hadi siku ya tatu.
 - Na kama Yesu alivyosema katika Mathayo, yule atakayevumilia hadi mwisho ndiye atakayeokoka.
 - Kisha Bwana atawajia kama mvua inayoinyeshea na kuirutubisha nchi, jambo ambalo katika Biblia mara nyingi ni taswira ya neema, rehema na baraka za Mungu.
- Kwa hiyo, Wayahudi watakuwa wamemlilia Yesu kwa msaada, na huko mbinguni Bwana atasikia kilio chao. Kisha, kama alivyoahidi, atakuja duniani mara ya pili ili kuwaokoa watu Wake.

[UFUNUO 19:11](#) Kisha nikazona mbingu zimefunuka, na tazama, farasi mweupe, na yeye aliyempanda, aitwaye Mwaminifu na Wa kweli, naye kwa haki ahukumu na kufanya vita.

[UFUNUO 19:12](#) Na macho yake yalikuwa kama muali wa moto, na juu ya kichwa chake vilemba vingi; naye ana jina lililoandikwa, asilolijua mtu ila yeye mwenyewe.

[UFUNUO 19:13](#) Naye amevikwa vazi lililoloweshwa katika damu, na jina lake anaitwa, Neno la Mungu.

[UFUNUO 19:14](#) Na majeshi yaliyo mbinguni wakamfuata, wamepanda farasi weupe na kuvikwa kitani nzuri, nyeupe, safi.

[UFUNUO 19:15](#) Na upanga mkali hutoka kinywani mwake ili kwa upanga huo awapige mataifa. Naye atawachunga kwa fimbo ya chuma, naye anakanyaga shinikizo la mvinyo ya ghadhabu ya hasira ya Mungu Mwenyezi.

[UFU. 19:16](#) Naye ana jina limeandikwa katika vazi lake na paja lake, **MFALME WA WAFALME, NA BWANA WA MABWANA.**

- Kama tulivyosema hapo awali, maelezo ya kurudi kwa Kristo katika sura hii ni muhtasari wa matukio, ikiwa ni pamoja na wakati halisi wa kurudi Kwake.
 - Yohana anaelezea tukio hilo jinsi linavyoonekana kutoka mtazamo wake akiwa mbinguni.
 - Lakini uzoefu kutoka kwa mtazamo wa dunia ni tofauti kabisa
 - Kwa hiyo, tunahitaji kulinganisha maelezo ya Yohana katika kitabu cha Ufunuo na vifungu vingine vya Maandiko vinavyotoa mtazamo wa wale walioko duniani.
 - Kwanza, Yohana anasema kwamba mbingu zitafunguliwa, kiasi kwamba utukufu wa mbinguni utaonekana wazi kutoka duniani.
 - Na Yesu anaonekana mbele ya msafara mkubwa

- Yesu anaonyeshwa katika umbo la utukufu ambalo Yohana alielezea kwa mara ya kwanza katika Sura ya 1 ya Ufunuo
- Ana macho yanayowaka moto, taji zinazoakisi haki yake ya asili ya kutawala mataifa yote
- Na ana jina lisilojulikana na mtu mwingine yeyote, jina lipitalo majina yote
 - Hii inatuonyesha kwamba jina tunalolijua leo, jina Yeshua, si jina ambalo Bwana atakalobeba katika Ufalme.
 - Kwa hiyo licha ya utata wote unaozunguka kanisani kuhusu jina la Yesu, mwishowe sote tutahisi wajinga kidogo kuhusu hilo.
 - Kwa sababu Yesu atakuwa na jina jipya ambalo hakuna mtu aliyewahi kulisikia, ingawa Yesu bado atajulikana kama Neno la Mungu
- Kisha Yohana anasema kwamba Yesu anaonekana akiwa amepanda farasi mweupe, jambo hili ni la kuvutia kwa sababu linafanana na maelezo ya awali katika kitabu hiki.
 - Mpinga Kristo, mtawala wa uongo, pia alionekana akiwa amepanda farasi mweupe, jambo linalotukumbusha kwamba Biblia hutumia farasi mweupe kama ishara ya kutawala
 - Lakini sasa Mfalme wa kweli ameonekana kuchukua nafasi ya mtawala wa uongo
 - Ndiyo maana Yesu amevaa vazi lililochovywa (lililotumbukizwa) katika damu
 - Katika mstari wa 15 Yohana anasema Yesu anakuja kuwapiga mataifa na kutawala kwa fimbo ya chuma
 - Analeta upanga na kukanyaga shinikizo la divai la ghadhabu ya Mungu
 - Kwa hiyo Mfalme wetu anakuja duniani akiwa amejandaa kwa vita, ambayo ni tofauti sana na alipowatokea wanadamu kwa mara ya kwanza.
 - Kuja kwa Yesu mara ya kwanza kulikuwa kuhubiri wokovu na kuonyesha rehema na msamaha, lakini Kuja Kwake mara ya Pili kutakuwa kwa ajili ya hukumu na kutawala.
 - Kwa sababu hiyo hiyo ana cheo cha Mfalme wa Wafalme na Bwana wa Mabwana
 - Hakuna mtu duniani au Mbinguni atakayepinga utawala wa Yesu tena, kwani mamlaka yote yatamsujudia
- Pia, Yesu anafuatwa na “majeshi” nao wamevaa kitani safi nyeupe
 - Hapo awali tuliona watakatifu wa Kanisa wakiwa wamevaa hivi, kwa hiyo sisi ndio jeshi linalomfuata Yesu wakati huo.
 - Hivyo basi, mtazamo wetu wa ujio wa pili wa Kristo utakuwa ule ambao Yohana anauelezea hapa.
 - Tunamsindikiza Mwokozi na Mfalme wetu katika kurudi kwake kwa ushindi kutawala, na ingawa tunaitwa jeshi, hatutafanya vita yoyote
 - Hata hivyo, inapaswa kumsisimua kila Mkristo kufikiria siku hiyo ijayo
 - Tunasoma kuhusu tukio la baadaye ambalo tuna uhakika wa kushiriki
 - Hatuwezi kusema kwa uhakika kile tutafanya kesho, lakini tunaweza kuwa na uhakika kwa imani yetu kwamba tutakuwepo siku zijazo.
 - Hatimaye, Yesu anatuambia katika Mathayo 16 kwamba atakaporudi, pia atafuatana na jeshi kubwa la malaika.

[MATHAYO 16:27](#) Kwa sababu Mwana wa Adamu atakuja katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika zake; ndipo atakapomlipa kila mtu kwa kadiri ya matendo yake.

- Sasa tuhamie kutoka mtazamo wa mbinguni kwenda mtazamo wa duniani ili kuelewa kurudi kwa Bwana jinsi kutakavyoonekana kwa wale walioko duniani.
 - Yesu anasema kwamba mwanzo wa tukio hilo utaambatana na misukosuko mikubwa katika mbingu, hata mikubwa zaidi kuliko ile iliyotokea katika hukumu za Dhiki Kuu

[MATHAYO 24:29](#) Lakini mara tu, baada ya dhiki ya siku zile, jua litatiwa giza, na mwezi hautatoa mwanga wake, na nyota zitaanguka kutoka mbinguni, na nguvu za mbinguni zitatikisika;

[MATHAYO 24:30](#) ndipo itakapoonekana ishara yake Mwana wa Adamu mbinguni; ndipo mataifa yote ya ulimwengu watakapoomboteza, nao watamwona Mwana wa Adamu akija juu ya mawingu ya mbinguni pamoja na nguvu na utukufu mwingi.

- Mara tu baada ya Dhiki Kuisha, kila chanzo cha mwanga mbinguni kitaacha kutoa mwanga wake
- Zekaria anathibitisha hili katika maelezo yake ya kurudi kwa Yesu

[ZEKARIA 14:6](#) Tena itakuwa siku hiyo, ya kwamba nuru yake haitakuwa na mwangaza na kiwi;

[ZEKARIA 14:7](#) lakini itakuwa siku moja, iliyojulikana na BWANA; si mchana, wala si usiku; lakini itakuwa, ya kwamba wakati wa jioni kutakuwako nuru.

- Kwa maana halisi, giza kamili litaifunika dunia yote, na kuiacha dunia katika giza nene kabisa.
 - Kisha kutoka katikati ya giza hilo lote, dirisha la Mbinguni linafunguka na Bwana anakuja juu ya mawingu
 - Na katika wakati huo, Bwana Mwenyewe ndiye chanzo pekee cha nuru katika Ulimwengu wote
- Hapo awali katika Mathayo, Yesu alilionya Kanisa lisimfuate yeyote atakayejitokeza akidai kuwa ndiye Masihi.
 - Na sasa tunajua ni kwa nini Yesu alitoa onyo hilo...kwa sababu atakaporudi, hatutaweza kukosa kumwona
 - Kwa hakika, tutakuwa pamoja na Yesu, na ulimwengu wote hautaweza kuondoa macho yake kwake
 - Hakutakuwa na kitu kingine cha kuona isipokuwa Yeye, na Yesu anasema kwamba athari ya kurudi Kwake itakuwa kuleta mataifa kwenye maombolezo
 - Wataomboleza kwa sababu wanamtazama Mwamuzi wao akirudi kuwaangamiza
- Kwa hiyo, tunaishia hapa usiku wa leo tukiwa tumemwona Yesu akiwa angani akirudi kuiokoa Israeli.

- Wiki ijayo tutakamilisha vita vya Har–Magedoni kwa kujifunza Hatua ya IV na ya V, ambazo zote ni vita vinavyofanywa na Yesu Mwenyewe.
 - Matokeo ya vita hivi ni mwisho kamili wa Mpinga Kristo na majeshi yake na mwisho wa Dhiki ya miaka saba.
 - Hivyo basi, baada ya wiki ijayo, mafundisho yetu kuhusu Dhiki Kuu yatafikia mwisho, na tutaanza kujifunza matukio yatakayofuata baada ya kurudi kwa Bwana.
 - Na hiyo inajumuisha baadhi ya unabii wa kuvutia zaidi katika Biblia nzima